
Årsrapport 2020

Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøt- teordninger Årsrapport

Ankestyrelsen

Indholdsfortegnelse

KAPITEL 1: FORORD	3
KAPITEL 2: PRÆSENTATION	4
2.1 Lovgrundlag	4
2.2 Medlemmer	4
2.3 Sekretariat og ankenævnsmøder	5
2.4 Ankenævnets sagsområder	5
KAPITEL 3: ANTAL SAGER	7
3.1 Modtagne og verserende sager	7
3.2 Afgjorte sager	8
3.3 Sagsbehandlingstid	10
KAPITEL 4: ANKENÆVNETS PRAKSIS PÅ UDVALGTE SAGSOMRÅDER	12
4.1 Statens uddannelsesstøtte	12
4.2 Specialpædagogisk støtte	15
4.3 Særligt om udlændinges ret til SU og COVID-19	16
KAPITEL 5: BILAG	17
Lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger	17
Bekendtgørelse om forretningsorden for Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger	18

Kapitel 1: Forord

2020 har som for alle andre været et særpræget år for Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger på grund af pandemien (COVID-19).

Pandemien har blandt andet betydet, at sekretariatet har arbejdet hjemmefra størstedelen af tiden siden nedlukningen i marts 2020, og de fleste af nævnets møder er afholdt virtuelt.

Ankenævnet har på trods af de nye arbejdsformer formået at øge antallet af afgjorte sager og nedbringe sagsbehandlingstiden.

Pandemien har også haft betydning for enkelte af ankenævnets sagsområder.

Nedlukningen har særlig haft betydning i forhold til udlændinge, som har fået SU som EU-arbejdstagere, da mange af disse ikke har kunnet arbejde under nedlukningerne.

Reglerne for, hvornår en udlænding har ret til SU, er dog ikke ændret som følge af pandemien. Det er således de samme betingelser for opnåelse og bevarelse af arbejdstagerstatus, der skal være opfyldt, for at den udenlandske studerende har ret til SU.

Ankenævnet har i 2020 behandlet en række sager om dette spørgsmål.

*Anne Berg, dommer ved Københavns Byret
Formand for Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.*

Kapitel 2: Præsentation

Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger træffer afgørelser inden for en række uddannelsesstøtteordninger. De fleste sager angår tildeling af SU eller tilbagebetalingskrav vedrørende for meget modtaget SU.

2.1 LOVGRUNDLAG

Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger er oprettet ved en ændring af SU- loven i 1970, og fik i 2013 selvstændigt lovgrundlag ved lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Ankenævnet er uafhængigt, og nævnets afgørelser er endelige inden for det administrative system. Det betyder, at ankenævnets afgørelser er bindende for den myndighed, der traf den oprindelige afgørelse, og at der ikke kan klages over nævnets afgørelser til anden administrativ myndighed.

Ankenævnet tager stilling til indholdet af den afgørelse, der er klaget over. Ankenævnet kan således ikke give den myndighed, der har truffet afgørelsen, generelle instrukser om for eksempel sagsbehandlingstid eller god forvaltningsskik.

2.2 MEDLEMMER

Ankenævnet består af en formand og to medlemmer. Formanden er dommer. Ved behandling af sager, som omhandler støtte til personer med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, deltager derudover et sagkyndigt medlem udpeget af Danske Handicaporganisationer.

Ankenævnet bestod i 2020 af dommer Anne Berg, Københavns Byret, afdelingsleder Karoline Pinholt, Syddansk Universitet, og advokat Anders Ehlers Andersen.

Anne Berg er beskikket som nævnets formand efter indstilling af Dommerforeningens bestyrelse og udpegning af retspræsidenten for Retten i Glostrup. Dommer Anne Bendfeldt Westergaard, Retten i Glostrup, er beskikket som stedfortræder for Anne Berg. Dommer Anne Bendfeldt Westergaard blev afbeskikket i september 2020, idet hun blev udnævnt som landsdommer, og der blev ikke beskikket en ny stedfortræder inden udgangen af 2020.

Karoline Pinholt er beskikket efter fælles indstilling fra rektorerne for uddannelsesinstitutioner med videregående uddannelser. Christine Wernberg Dalhoff er beskikket som Karoline Pinholts stedfortræder.

Advokat Anders Ehlers Andersen er beskikket efter fælles indstilling fra organisationer, der repræsenterer studerende på de videregående uddannelser. Gwen Gruner-Widding er beskikket som Anders Ehlers Andersens stedfortræder.

Medlemmerne af ankenævnet beskikkes blandt personer, der har særligt kendskab til uddannelses- og studiemæssige forhold samt besidder økonomisk sagkundskab. Ved beskikkelsen skal mindst ét af de andre medlemmer end formanden have bestået juridisk kandidateksamen og have særligt kendskab til forvaltningsret.

Ved behandling af sager om støtte til personer med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser (handicaptillæg og specialpædagogisk støtte) tiltrædes ankenævnet af et fjerde, sagkyndigt medlem, udpeget af Danske Handicaporganisationer. Det fjerde medlem har stemmeret ved sagernes behandling.

Danske Handicaporganisationer udpeger efter forslag fra medlemsorganisationerne normalt 3-4 medlemmer ad gangen for en 2-årig periode. De udpegede skiftes til at deltage i nævnets møder. Kriterierne for udpegningen af medlemmer er, at de udpegede selv har en funktionsnedsættelse og samtidig er i gang med en uddannelse eller netop har afsluttet denne, eller at man har et nært kendskab til og erfaring fra arbejde med personer med en funktionsnedsættelse, f.eks. som pårørende.

Pr. 1. januar 2019 til 31. december 2020 er udpeget:

- Ann-Cathrine Trane Nielsen
- Frederik Walter Olsen
- Louise Rasmussen
- Alice Bossing

2.3 SEKRETARIAT OG ANKENÆVNSMØDER

Ankenævnet sekretariatsbetjenes af Ankestyrelsen.

Sekretariatet er organisatorisk placeret i Ankestyrelsens afdeling for Arbejdsskader og Børn.

Der er i sekretariatet ansat 4-5 jurister, som forbereder sagerne til nævnets afgørelse. I sekretariatet foretages blandt andet en grundig gennemgang af sagerne, indhentelse af yderligere oplysninger og udarbejdelse af udkast til afgørelse, som forelægges nævnet.

Ankenævnet holder møde efter behov.

Ankenævnet har i 2020 afholdt 16 ordinære møder og et møde med skriftlig votering. Når et møde voteres skriftligt, er der ikke på forhånd afsat et mødetidspunkt, men alene et tilbagemeldingstidspunkt. Hvis der ikke er enighed i nævnet om afgørelsen af en sag, vil sagen blive behandlet på det førstkommande ordinære møde.

På grund af pandemien har nævnet siden marts 2020 afholdt de fleste af møderne virtuelt.

2.4 ANKENÆVNETS SAGSOMRÅDER

Ankenævnet behandler klager over afgørelser fra fire underinstanser. Det er Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte, Udbetaling Danmark Studiegæld, Styrelsen for Undervisning og Kvalitet og Slots- og Kulturstyrelsen.

Ankenævnet afgør klager inden for disse områder:

Tabel 2.1 Ankenævnets sagsområder

Sagstype	Første instans	Deltagelse af sagkyndigt medlem
Statens Uddannelsesstøtte (SU), herunder om retten til SU, satser for SU og krav om tilbagebetaling af SU	Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte	
Statens Voksenuddannelsesstøtte (SVU)	Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte	
Administration af tilbagebetalingsordninger for SU	Udbetaling Danmark, Studiegæld	
Ret til handicaptillæg	Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte	Ja
Tilskud til specialpædagogisk bistand til studerende på ungdomsuddannelser	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	Ja
Specialpædagogisk bistand til studerende på videregående uddannelser	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	Ja
Tilskud til hjælpemidler mv. til elever ved frie grundskoler	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	Ja
Fordeling af tilskud til ekstraudgifter til svært handicappede elever og kursister ved private gymnasieskoler, studenterkurser og kurser til højere forberedelseseksamen (hf-kurser)	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	Ja
Tilskud til specialundervisning på efterskoler	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	Ja
Tilskud til forældres egenbetaling (elevstøtte) på efterskoler	Styrelsen for Undervisning og Kvalitet	
Tilskud til specialundervisning mv. på folkehøjskoler	Slots- og Kulturstyrelsen	ja

Kapitel 3: Antal sager

3.1 MODTAGNE OG VERSERENDE SAGER

Den 1. januar 2020 havde ankenævnet 456 verserende sager. I 2020 modtog ankenævnet i alt 1094 sager. Den 31. december 2020 havde ankenævnet 313 verserende sager.

De indkomne sager fordeler sig således:

Tabel 3.1 Indkomne sager

Sagsområder	2018	2019	2020
Sager om retten til SU	693	714	713
Handicaptillæg	223	234	276
Statens Voksenuddannelsesstøtte	18	14	10
Sager om vilkår for tilbagebetaling	38	41	61
Specialpædagogisk støtte, tilskud til støtte på frie grundskoler og efterskoler, og tilskud til frie gymnasieskoler mv.	14	4	34
I alt	986	1.007	1094

Som det har været tendensen i de forudgående år, er der igen i 2020 sket en stigning i antallet af indkomne sager.

Effekten af Uddannelses- og Forskningsstyrelsens kontrolindsats vedrørende de studerendes bopælsstatus har også i 2020 medført et stort antal sager ved ankenævnet.

Efter et stort fald i antallet af sager om udlændinges ret til SU i 2019, er der i 2020 sket en stigning i antallet af sager. I 2018 modtog ankenævnet 351 sager om udlændinges ret til SU mod 264 sager i 2019 og 284 i 2020. Det er formodningen, at der er tale om tilfældige udsving, men det kan også skyldes et højt antal sager afledt af pandemien, hvor nedlukningerne har haft stor betydning for de udenlandske studerendes arbejdssituation.

Der er desuden sket en stor procentvis stigning i antallet af indkomne sager på nogle af ankenævnets mindre sagsområder, men da udgangspunktet er lavt, er der ikke tale om en stigning, som i væsentlig grad påvirker ankenævnets sagsportefølje.

3.2 AFGJORTE SAGER

Tabel 3.2 Afgjorte sager fordelt på sagsgrupper

	2018	2019	2020
Statens Uddannelsesstøtte	543	792	855
Handicaptillæg	190	268	270
Statens Voksenuddannelsesstøtte	14	19	15
Vilkår for tilbagebetaling	31	56	70
Specialpædagogisk støtte, tilskud til støtte på frie grundskoler og efterskoler, og tilskud til frie gymnasieskoler mv.	12	9	24
I alt	790	1.144	1.234

Tabel 3.3 Afgjorte sager fordelt på udfald

	Antal/2020	2020	2019	Antal/2019
Stadfæstelse	840	68,1 pct.	77,4 pct.	886
Ændret/ophævet	99	8 pct.	7,1 pct.	81
Hjemvist	78	6,3 pct.	5,4 pct.	62
Afvist på grund af fristoverskridelse	165	13,4 pct.	7,3 pct.	84
Dispensation for fristoverskridelse	4	0,3 pct.	0,3 pct.	3
Afvist på grund af kompetencemangel	1	0,1 pct.	0,1 pct.	1
Afvist genoptagelse	28	2,3 pct.	1,8 pct.	21
Anden lukningsårsag	9	0,7 pct.	0,5 pct.	6
I alt	1.234	99,2 pct.	99,9 pct.	1.144

Tabel 3.4 Ændrede/ophævede sager fordelt på sagsgrupper

Statens Uddannelsesstøtte	76	8,9 pct. af det samlede antal sager i gruppen (855)
- Heraf SU sats	10	3,4 pct. af det samlede antal sager i gruppen (296)
- Og udlændinges ret til SU	50	14,9 pct. af det samlede antal sager i gruppen (335)
Handicaptillæg	20	7,4 pct. af det samlede antal sager i gruppen (270)
Vilkår for tilbagebetaling	2	2,9 pct. af det samlede antal sager i gruppen (70)
Statens Voksenuddannelsesstøtte	1	6,7 pct. af det samlede antal sager i gruppen (15)
I alt	97	

Ankenævnet har således i 2020 ændret og hjemvist et større antal sager end i 2019.

Som i 2019 er det oftest sager om udlændinges ret til SU, som ankenævnet ændrer. Af de i alt 335 sager om udlændinges ret til SU, som nævnet har afgjort i 2020, blev afgørelsen ændret i 14,9 procent af de afgjorte sager. Hertil kommer 10 sager, som nævnet hjemviste til fornyet behandling i styrelsen, svarende til 3 procent.

Sagerne er vanskelige, idet afgørelsen af denne type sager bygger på et betydeligt skøn. EU-Domstolen har afsagt en del præjudicielle afgørelser, der inddrages i afgørelserne af sagerne.

Under sagsgruppen "SU-sats" er langt størstedelen sager om bopælskontrol.

Table 3.5 Hjemviste sager fordelt på sagsgrupper

Statens Uddannelsesstøtte	18	3,5 pct. af det samlede antal sager i gruppen (855)
- Heraf SU sats	3	1 pct. af det samlede antal sager i gruppen (296)
- Og udlændinges ret til SU	10	3 pct. af det samlede antal sager i gruppen (335)
Handicaptillæg	51	13,7 pct. af det samlede antal sager i gruppen (270)
Vilkår for tilbagebetaling	9	12,8 pct. af det samlede antal sager i gruppen (70)
Specialpædagogisk støtte, tilskud til støtte på frie grundskoler og efterskoler, og tilskud til frie gymnasieskoler mv.	0	0 pct. af det samlede antal sager i gruppen (24)
I alt	78	

Af de 78 sager, som ankenævnet hjemviste i 2020, handlede de 51 af sagerne om handicaptillæg. Det er således denne sagsgruppe, som hyppigst bliver hjemvist.

Sager om handicaptillæg er ofte komplicerede sager, som kræver en vurdering af, om den studerendes erhvervsevne er meget betydeligt nedsat. De studerendes funktionsnedsættelse kan udvikle sig under sagens behandling, og ankenævnet modtager ofte nye oplysninger under sagens behandling, som både angår tiden op til ansøgningstidspunktet og efterfølgende forværringer. Dette kan være medvirkende til, at disse sager hjemvises oftere end andre sagstyper.

3.3 SAGSBEHANDLINGSTID

Den gennemsnitlige sagsbehandlingstid i 2020 var på 4,6 måneder.

Der er således sket et stort fald i forhold til 2019, hvor den gennemsnitlige sagsbehandlingstid var 6,4 måneder.

En ikke ubetydelig andel af faldet skyldes, at der i 2020 er behandlet 165 sager om klagefrist mod kun 84 klagefristsager i 2019. Disse afgøres efter omstændighederne meget hurtigt. Et større antal klagefristsager i 2020 vil betyde en kortere sagsbehandlingstid i 2020. Tilsvarende vil et mindre antal klagefristsager i 2019 betyde længere gennemsnitlig sagsbehandlingstid i 2019.

Af de 1234 sager, som ankenævnet afgjorde i 2020, blev 13,5 procent afgjort inden for 3 måneder, mod 8,5 procent i 2019.

72,8 procent af sagerne blev afgjort inden for 4 til 6 måneder. Til sammenligning var det i 2019 29 procent.

Det betyder, at 86,3 procent af sagerne blev afgjort indenfor 6 måneder fra ankenævnets modtagelse af sagen. Til sammenligning var det i 2019 37,5 procent. 13,2 procent blev afgjort på mellem 7 og 12 måneder. I 2019 var det 58 procent af sagerne, der blev afgjort på mellem 7 og 12 måneder.

0,4 procent af sagerne, svarende til 5 sager, blev afgjort mere end 12 måneder efter modtagelsen af klagen.

I 2020 er sagerne således i langt højere grad blevet afgjort inden for den udmeldte sagsbehandlingstid på 6 måneder end i 2019.

På de tre største områder ser ændringen i sagsbehandlingstid sådan ud:

Tabel 3.6 Sagsbehandlingstid på de større sagsemner 2019 og 2020

Sagsemne	inden for 6 måneder 2020	7-12 måneder 2020	inden for 6 måneder 2019	7-12 måneder 2019
Handicaptillæg	87,4 pct.	12,6 pct.	31,7 pct.	68,3 pct.
SU sats	86,1 pct.	13,5 pct.	53,4 pct.	46,6 pct.
Udlændinges ret til SU	85,1 pct.	14,0 pct.	28 pct.	71,7 pct.
Alle sagsemner	86,4 pct.	13,2 pct.	37,5 pct.	58 pct.

I 2020 var fordelingen af sagsbehandlingstid på hvert område altså meget ensartet, hvor der var lidt større varians på sagsbehandlingstiden på de enkelte områder i 2019.

Den største ændring er sket på sager om udlændinges ret til SU, hvor 85,1 procent af sagerne blev behandlet inden for 6 måneder i 2020 mod kun 28 procent i 2019.

Kapitel 4: Ankenævnets praksis på udvalgte sagsområder

Ankenævnet har i 2020 offentliggjort 5 afgørelser.

På [ankenævnets hjemmeside](#) findes en søgemaskine, hvor det er muligt at søge på blandt andet emneord, datoer og fritekst.

I dette afsnit redegøres for udvalgte sagsområder og emner, hvor ankenævnet i 2020 har taget stilling til forhold af særlig interesse.

4.1 STATENS UDDANNELSESSTØTTE

Statens Uddannelsesstøtte er en økonomisk, transgsbestemt ydelse til uddannelsessøgende.

Retten til SU er afhængig af tilknytningen til en uddannelse. Den studerende skal være indskrevet på og gennemgå en støtteberettigende uddannelse. Derudover gælder krav om studieaktivitet, at den studerende ikke f.eks. modtager anden offentlig støtte, der tjener lignende forsørgelsesformål som SU, eller får løn for sin deltagelse i uddannelsen.

Det er som udgangspunkt et krav, at den uddannelsessøgende er dansk statsborger, men udlændinge har mulighed for at opnå ret til SU på samme vilkår som danske statsborgere. For statsborgere fra lande uden for EU er kravene mere restriktive end for statsborgere i EU-lande.

SU-stipendiets størrelse beregnes først og fremmest på baggrund af oplysninger om den studerendes egen indtægt og andre personlige forhold, for eksempel om den studerende har børn. Hvis en studerende har en varig fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, som medfører meget betydelige begrænsninger i evnen til at påtage sig erhvervsarbejde, kan den pågældende tildes et særligt tillæg til stipendiet.

4.1.1 Studerendes bopæl

De sager, som ankenævnet modtaget om de studerendes bopæl, falder i to kategorier.

Den første kategori er sager, hvor der er truffet afgørelse om tilbagebetaling af SU i forbindelse med styrelsens bopælskontrol, fordi den studerende ikke har dokumenteret, at han/hun er udeboende.

Den anden kategori er ansøgningsager, hvor de studerende har fået afslag på udeboende SU ved styrelsens afgørelse, da betingelserne ikke er opfyldt. Det er typisk studerende, som har samme adresse som forældrene i folkeregisteret og søger om på trods heraf at blive betragtet som udeboende efter undtagelsesbestemmelserne.

Størstedelen af de sager, nævnet modtager, er sager i den første kategori om tilbagebetaling.

Bopælskontrol

Ankenævnet har haft et øget antal sager, der angår bopæl. Det fremgår af reglerne, at en uddannelsessøgende får stipendium med udeboendesats, når den uddannelsessøgende

dokumenterer at være udeboende og får stipendium. Når den uddannelsessøgende har faktisk og reel udgift til egen bolig, skal den uddannelsessøgende kunne fremvise skøde, lejekontrakt el. lign, samt dokumentation for afholdelse af en faktisk og reel udgift til boligen i form af kvittering for bankoverførsel eller anden digital pengeoverførsel.

Hvis den uddannelsessøgende ikke har en faktisk og reel udgift til boligen, foretager styrelsen en samlet vurdering af den uddannelsessøgendes dokumentation for boligforholdet, herunder om den uddannelsessøgende har adgang til eget værelse, antallet af personer, der er tilmeldt adressen, boligens afstand fra forældrenes bopæl og de registeroplysninger, som styrelsen har adgang til.

Det følger således af reglerne, at det er den uddannelsessøgendes eget ansvar at dokumentere, at den studerende reelt er udeboende.

Mange af sagerne indledes på baggrund af henvendelser fra kommunerne, som efter samkøring af registreringer om fx bopæl og alder undrer sig over bopælsforholdet. De fleste af de sager, som ankenævnet behandler, angår uddannelsessøgende, der flytter hjemmefra i nær tilknytning til det tidspunkt, hvor de kan være berettiget til satsen for udeboende. Ankenævnet stadfæster langt de fleste af styrelsens afgørelser, da de studerende ikke kan dokumentere, at de er udeboende.

En uddannelsessøgende er underlagt strafansvar, når vedkommende giver oplysninger til styrelsen. Det vil sige, at en studerende som giver urigtige oplysninger om bopæl for at få SU med udeboendesats, risikerer politianmeldelse.

Styrelsen har foretaget politianmeldelse i et antal sager, hvor der er rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 289 a, stk. 1. Ankenævnet har modtaget klagesager på en del af de politianmeldte sager i 2021. Sagerne er endnu ikke afgjort.

Ankenævnet har ikke offentliggjort sager om dette emne i 2020.

Bopæl – bolig ejes i lige sameje med forældrene

Ankenævnet har offentliggjort en sag om ansøgning om udeboende SU på trods af, at ansøger var tilmeldt samme adresse som forældrene i folkeregisteret.

En studerende kan efter ansøgning betragtes som udeboende, hvis den studerende deler adresse med den ene eller begge sine forældre som følge af lige sameje.

Bestemmelsen skal fortolkes ud fra den almindelige forståelse af det juridiske begreb lige sameje.

Lige sameje betyder, at et aktiv ejes af flere personer i fællesskab med lige stor andel til hver.

Det kan ikke indfortolkes i bestemmelsen, at den studerende skal eje en lige så stor andel som forældrenes samlede andele. Ankenævnet ændres derfor styrelsens afgørelse.

Afgørelsen er offentliggjort under KEN.nr. 9406 af 29. juni 2020.

4.1.2 Sager om udlændinges ret til SU

Arbejdstager efter EU-retten

En EU-statsborger, som er arbejdstager i Danmark efter EU-retten, kan have ret til SU i Danmark.

Ved den konkrete vurdering af, om en studerende har EU-arbejdstagerstatus, indgår blandt andet antallet af løntimer, bruttoindkomst og øvrige ansættelsesvilkår. Det indgår også, om beskæftigelsen opretholdes i en vis periode. Det indgår tillige, om det arbejde, som reelt er udført i medfør af en kontrakt om løsarbejde, er uregelmæssigt og af begrænset varighed.

Ankenævnet har offentliggjort en sag, hvor den studerende havde indgået ansættelsesaftale om arbejde i 15 timer om ugen, hvilket blev aflønnet med 6.000 kr. om måneden.

Ankenævnet fandt ud fra en samlet konkret vurdering af alle oplysninger om beskæftigelsen, at den studerendes beskæftigelse var faktisk og reel og ændrede derfor styrelsens afgørelse.

Ankenævnet var opmærksomme på, at arbejdstiden og aflønningen medførte, at den studerende i gennemsnit ville have en timeløn på ca. 81 kr. Ankenævnet vurderede dog, at timelønnen i sig selv ikke kunne begrunde, at den studerende ikke kunne betragtes som arbejdstager efter EU-retten.

Afgørelsen er offentliggjort under KEN.nr. 10017 af 21/12/2020.

Udenlandsk statsborger – oprindeligt taget ophold med henblik på uddannelse

Ankenævnet har offentliggjort en afgørelse om en ukrainsk statsborgers ret til SU.

En udenlandsk statsborger, som har opholdt sig i Danmark i mindst 5 år, kan have ret til SU i Danmark. Det er dog en betingelse, såfremt den studerende ikke er EU/EØS- statsborger, at den uddannelsessøgende ikke har taget ophold i Danmark med henblik på uddannelse.

Ved vurderingen heraf indgår den første opholdstilladelse i Danmark.

I denne sag fik den studerende første gang opholdstilladelse i Danmark i oktober 2012 på baggrund af landbrugspraktik. Ankenævnet fandt, at hun ikke opfyldte betingelserne for som udenlandsk statsborger at være berettiget til SU på tidspunktet for sin ansøgning.

Ankenævnet lagde til grund, at hun havde haft ophold i Danmark i mere end 5 år forud for ansøgningstidspunktet i september 2019, men at hun oprindeligt tog ophold med henblik på uddannelse.

Landbrugspraktik anses for primært at have et uddannelsesmæssigt formål, jf. lovforarbejder til den tidligere udlændingelov.

Ankenævnet stadfæstede således styrelsens afgørelse. Afgørelsen er offentliggjort under KEN.nr. 10018 af 21/12/2020.

Udmeldelse af uddannelse – tilbagevirkende kraft

En studerende dumpede en eksamen i sit tredje eksamensforsøg. Uddannelsesstedet sendte den 2. december 2019 varsel om udmeldelse fra uddannelsen. Det fremgik af varslet, at den

studerende ville blive udmeldt af uddannelsen, medmindre hun søgte om og fik dispensation til et fjerde eksamensforsøg.

Uddannelsesstedet udmeldte den 21. januar 2020 den studerende fra uddannelsen. Det fremgik ikke af udmeldelsen, hvornår hun var udmeldt fra, men der henvises til, at fristen for at søge om dispensation var den 16. december 2019. I det studieadministrative system var hun registreret med ophørsdato den 18. december 2019. Styrelsen krævede SU for januar 2020 tilbagebetalt.

Ankenævnet fandt, at den studerende havde ret til SU frem til den 21. januar 2020, hvor hun fik meddelelse om udmeldelsen. Hun skulle derfor ikke tilbagebetale SU for januar 2020.

Ankenævnet lagde vægt på, at der ikke er hjemmel i reglerne til at udmelde den studerende med tilbagevirkende kraft med virkning for hendes SU.

Afgørelsen er offentliggjort under KEN.nr. 10011 af 18/12/2020.

4.2 SPECIALPÆDAGOGISK STØTTE

Specialpædagogisk støtte (SPS) kan efter ansøgning bevilliges til kompensation for uddannelsessøgendes funktionsnedsættelse. SPS kan være hjælpemidler, fx it- programmer, men også fx studiestøttetimer.

Ombytning af tildelt støtte

En ordblind elev på en ungdomsuddannelse var tidligere blevet bevilliget en it-rygsæk med windows-computer som kompensation for sin funktionsnedsættelse, og havde nu ansøgt om at få ombyttet it-rygsækken til en programpakke til sin egen Mac-computer.

Efter reglerne om specialpædagogisk støtte skal elever med en funktionsnedsættelse eller tilsvarende svære vanskeligheder med behov for specialundervisning eller specialpædagogisk bistand i forbindelse med undervisningen have tilbud om specialpædagogisk støtte.

Støtten kan for eksempel være hjælpemidler i form af it-rygsæk.

Det er blandt andet en betingelse, at støtten er nødvendig, for at eleven kompenseres for sine vanskeligheder.

I denne sag var støtten ikke nødvendig, da eleven var kompenseret for funktionsnedsættelsen med den allerede tildelte støtte. Der var således ikke længere behov for kompensation.

Ankenævnet fandt desuden, at det forhold, at eleven tilbød at returnere de tildelte hjælpemidler ikke havde betydning for vurderingen, når styrelsen havde tilbudt eleven den kompensation, som var nødvendig.

Afgørelsen er offentliggjort under KEN.nr. 10016 af 21. december 2020.

4.3 SÆRLIGT OM UDLÆNDINGES RET TIL SU OG COVID-19

Pandemien i 2020 påvirkede mange udenlandske studerende, som måtte gå ned i timer eller helt ophøre med at arbejde som følge af nedlukningerne.

De udenlandske studerende, som opfyldte betingelserne for at være arbejdstagere forud for nedlukningen i marts 2020, bevarede efter de almindelige regler deres arbejdstagerstatus og dermed retten til SU under nedlukningen.

Efter EU-domstolens praksis anses man for at have EU-arbejdstagerstatus, hvis man har faktisk og reel beskæftigelse som udgør mere end et marginalt supplement, og hvis man har opretholdt denne beskæftigelse i en vis periode.

Efter EU-opholdsdirektivet kan man i visse tilfælde opretholde EU-arbejdstagerstatus under ledighed, hvis man er tilmeldt jobcenteret som arbejdssøgende. Efter SU- Ankenævnets praksis kan man i visse tilfælde opretholde EU-arbejdstagerstatus under midlertidig nedgang i beskæftigelsen. I begge disse tilfælde er det dog en forudsætning, at man er at betragte som EU-arbejdstager inden ændringen i beskæftigelsen.

Ankenævnet har behandlet en række sager med problemstillinger relateret til pandemien. Det er sager, hvor de studerende enten har haft nedgang i beskæftigelsen eller er blevet ledige i tilknytning til nedlukningen i marts 2020.

Nævnet modtog den første af sagerne om denne problemstilling den 31. juli 2020. For at afklare denne problemstilling hurtigst muligt blev sagsbehandlingen fremskyndet, og den første af sagerne blev behandlet på nævnsmøde den 6. oktober 2020 – knap 6 måneder efter Danmark lukkede ned på grund af COVID-19.

Ankenævnet har stadfæstet alle sager på nær en enkelt sag.

I sagerne, hvor styrelsens afgørelse blev stadfæstet, havde de studerende ikke inden nedlukningen haft EU-arbejdstagerstatus. I de fleste af sagerne skyldtes det, at den studerende endnu ikke havde opretholdt beskæftigelsen i en vis periode, eksempelvis hvis den studerende først påbegyndte beskæftigelsen i januar eller februar 2020 og blev hjemsendt af arbejdsgiveren uden løn i begyndelsen af marts 2020. I andre af sagerne har beskæftigelsen haft så ringe et omfang, at beskæftigelsen alene kunne anses for at udgøre et marginalt supplement.

I sagen, hvor styrelsens afgørelse blev ændret, vurderede ankenævnet, at den studerendes beskæftigelse forud for nedlukningen havde været tilstrækkelig til at opnå EU-arbejdstagerstatus.

Kapitel 5: Bilag

Bilag 1- Lov nr. 269 af 19. marts 2013 om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Bilag 2 - Bekendtgørelse nr. 1272 af 7. november 2013 om forretningsorden for Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

LOV OM ANKENÆVNET FOR STATENS UDDANNELSESSTØTTEORDNINGER

VI MARGRETHE DEN ANDEN, af Guds Nåde Danmarks Dronning, gør vitterligt: Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel 1

Kompetence og organisation

§ 1. Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger er klageinstans for administrative afgørelser inden for statens uddannelsesstøtteordninger, i det omfang det er fastsat ved lov.
Stk. 2. Ankenævnet er uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse.

§ 2. Ankenævnet består af 1 formand og 2 medlemmer.

Stk. 2. Formanden skal være dommer. Formanden beskikkes af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser efter udpegning af vedkommende retspræsident.

Stk. 3. Medlemmerne af ankenævnet beskikkes af ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser.

1 medlem beskikkes efter fælles indstilling fra organisationer, der repræsenterer studerende på de videregående uddannelser under ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og kulturministeren, og 1 medlem beskikkes efter fælles indstilling fra rektorer for uddannelsesinstitutioner med videregående uddannelser under ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og kulturministeren. Medlemmerne af ankenævnet beskikkes blandt personer, der har særligt kendskab til uddannelses- og studiemæssige forhold og besidder økonomisk sagkundskab. Herudover skal det ene medlem have bestået juridisk kandidateksamen og have særligt kendskab til forvaltningsret.

Stk. 4. For formanden og hvert medlem beskikkes der 1 stedfortræder efter reglerne i stk. 2 og 3.

Stk. 5. Formanden, medlemmerne og stedfortræderne beskikkes for 4 år ad gangen. Genbeskikkelse kan finde sted.

Stk. 6. Udtræder formanden, et medlem eller en stedfortræder af ankenævnet, beskikkes en ny formand, et nyt medlem eller en ny stedfortræder efter reglerne i stk. 2 og 3 for den resterende del af beskikkelsesperioden.

§ 3. Ved behandling af en klage i ankenævnet, der omhandler støtte til personer med fysiske eller psykiske funktionsnedsettelse, tiltrædes ankenævnet af 1 sagkyndigt medlem udpeget af Danske Handicaporganisationer.

§ 4. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætter en forretningsorden for ankenævnet, herunder om sekretariatsbetjening af ankenævnet.

Kapitel 2

Klagebehandling

§ 5. Klagen stiles til Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger og indgives til den myndighed, der har truffet afgørelsen, medmindre andet er fastsat i den øvrige lovgivning. Den myndighed, der har truffet afgørelsen, vurderer, om der er grundlag for at give klager helt eller delvist medhold.

Stk. 2. Giver den myndighed, som har truffet afgørelsen, ikke klageren fuldt ud medhold, sender myndigheden klagen samt begrundelse for afgørelsen og genvurderingen til ankenævnet.

Stk. 3. Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser fastsætter i ankenævnets forretningsorden, jf. § 4, nærmere regler om proceduren for indbringelse af klager til ankenævnet.

§ 6. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når alle medlemmer eller stedfortrædere for disse deltager i afgørelsen, jf. dog stk. 3-5.

Stk. 2. Ankenævnets afgørelse træffes ved stemmeflerhed. Ved stemmelighed, jf. § 3, er formandens eller dennes stedfortræders stemme udslagsgivende.

Stk. 3. Uanset stk. 1 kan formanden eller dennes stedfortræder på ankenævnets vegne træffe afgørelse om afvisning, som følge af at klage ikke er indgivet rettidigt.

Stk. 4. Formanden eller dennes stedfortræder kan på ankenævnets vegne, indtil 6 måneder efter at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, træffe afgørelse om, at der kan ses bort fra overskridelse af klagefristen fastsat ved lov eller regler udstedt i medfør af lov, når overskridelsen af særlige grunde er undskyldelig.

Stk. 5. Formanden eller dennes stedfortræder kan på ankenævnets vegne tillige træffe afgørelse i sager om aktindsigt.

§ 7. Ankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

§ 8. Ankenævnet afgiver en årlig beretning om sin virksomhed til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser. Ankenævnet offentliggør på sin hjemmeside oplysninger om ankenævnets virksomhed, forretningsordenen og afgørelser af principiel karakter.

Kapitel 3

Ikrafttræden m.v.

§ 9. Loven træder i kraft den 1. april 2013.

Stk. 2. Formanden for og medlemmer af Ankenævnet for Uddannelsesstøtten, der er beskikket efter de hidtil gældende regler, fortsætter deres funktion i Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger, indtil formanden, nye medlemmer og stedfortrædere beskikkes til Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger efter § 2.

Stk. 3. § 6, stk. 3-5, har virkning for klager, der indbringes for ankenævnet efter lovens ikrafttræden.

§ 10. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Givet på Amalienborg, den 19. marts 2013

Under Vor Kongelige Hånd og Segl MARGRETHE R.

/ Morten Østergaard

BEKENDTGØRELSE OM FORRETNINGSORDEN FOR ANKENÆVNET FOR STATENS UDDANNELSESSTØTTEORDNINGER

I medfør af § 4 og § 5, stk. 3, i lov nr. 269 af 19. marts 2013 om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger fastsættes:

Kapitel 1

Kompetence og sammensætning

§ 1. Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger er klageinstans for administrative afgørelser inden for statens uddannelsesstøtteordninger, i det omfang det er fastsat ved lov, jf. § 1, stk. 1, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

§ 2. Ankenævnet består af en formand og to medlemmer, jf. § 2, stk. 1, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Stk. 2. Der beskikkes for formanden og hvert medlem en stedfortræder, jf. § 2, stk. 4, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger. Stedfortræderen deltager i sagernes behandling, når formanden eller det pågældende medlem har forfald.

Stk. 3. For hver sag, der omhandler støtte til personer med fysiske eller psykiske funktionsnedsættelser, tiltrædes ankenævnet af et sagkyndigt medlem udpeget af Danske Handicaporganisationer, jf. § 3 i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger. Danske Handicaporganisationer udpeger et antal personer, der skiftes til at deltage i nævnets behandling af de berørte sager.

§ 3. Styrelsen for Forskning og Innovation sekretariatsbetjener ankenævnet og afholder de udgifter, der er forbundet hermed, herunder udgifter til handicapkompenserende foranstaltninger. Styrelsen kan bestemme, at forberedelsen af sagerne alene foregår digitalt, herunder udsendelse af mødemateriale m.v. til nævnets møder, jf. kapitel 2 og 3.

Kapitel 2

Forberedelse af sagerne

§ 4. Behandlingen af sager i ankenævnet er omfattet af reglerne i forvaltningsloven, lov om offentlighed i forvaltningen og lov om behandling af personoplysninger.

Stk. 2. Inden ankenævnet kan behandle en klage, skal den myndighed, som har truffet afgørelsen, vurdere, om der er grundlag for at give klageren helt eller delvist medhold. Derfor skal en klage først indgives til denne myndighed, jf. § 5, stk. 1, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Stk. 3. Kan myndigheden ikke give klageren fuldt ud medhold, sender myndigheden klagen samt en udtalelse til ankenævnet, jf. § 5, stk. 2, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger. Udtalelsen skal indeholde en begrundelse for afgørelsen og genvurderingen.

§ 5. Hvis en sag ikke er blevet genvurderet, jf. § 4, stk. 2 og 3, sender ankenævnets sekretariat sagen til myndigheden med henblik på genvurdering af sagen.

§ 6. Ankenævnets sekretariat sender myndighedens udtalelse og sagens akter til klager, der skal have lejlighed til at kommentere udtalelsen inden for en frist af mindst 1 uge. Sekretariatet og klager kan aftale en kortere frist.

§ 7. Ankenævnets sekretariat forestår den forberedende sagsbehandling, indhenter de nødvendige oplysninger og udarbejder en sagsfremstilling og udkast til afgørelse, inden sagen behandles af ankenævnet.

§ 8. Formanden eller dennes stedfortræder bestemmer rækkefølgen for behandling af indkomne sager.

Kapitel 3

Afholdelse af møder og afgørelse af sagerne

§ 9. Ankenævnet træffer afgørelser i møder, herunder telefonmøder el.lign., jf. dog §§ 14 og 15, på grundlag af de skriftlige oplysninger i sagerne.

Stk. 2. Ankenævnets møder er ikke offentlige.

§ 10. Formanden eller dennes stedfortræder indkalder til møderne, som holdes så ofte, det er nødvendigt.

Indkaldelse til møde skal som hovedregel ske med mindst 2 ugers varsel.

Stk. 2. Ankenævnets sekretariat udsender dagsorden for mødet med en fortegnelse over de sager, der vil komme til behandling på mødet, samt alle relevante akter i de pågældende sager med et rimeligt varsel, så vidt muligt senest 1 uge før mødet. Dagsorden med tilhørende sagsmateriale sendes til medlemmer, stedfortrædere og sagkyndigt medlem, der deltager i det pågældende møde.

Stk. 3. Når det er påkrævet af hensyn til sagens karakter, kan formanden eller dennes stedfortræder bestemme, at der kan ske forkortelse af de tidsfrister, der er nævnt i stk. 1 og 2.

§ 11. Er et medlem forhindret i at deltage i et møde, indkalder formanden eller dennes stedfortræder vedkommende medlems stedfortræder.

§ 12. Formanden eller dennes stedfortræder leder ankenævnsmødet.

Stk. 2. Ankenævnet er beslutningsdygtigt, når formanden og alle medlemmer eller stedfortrædere for disse deltager i afgørelsen, jf. dog §§ 14 og 15.

§ 13. Ankenævnets afgørelser træffes ved stemmeflerhed, jf. dog § 14, stk. 1. Ved stemmelighed, jf. § 2, stk. 3, er formandens eller dennes stedfortræders stemme afgørende.

Stk. 2. Ankenævnets afgørelser indføres i beslutningsreferat, som underskrives af formanden og alle medlemmer, der har deltaget i afgørelsen. Referatet skal ikke gengive drøftelserne på mødet, jf. dog stk. 3.

Stk. 3. Hvis en afgørelse ikke kan træffes ved enstemmighed, kan formanden eller et medlem forlange at få sit særstandpunkt anført i beslutningsreferatet. I disse tilfælde kan formanden eller medlemmet tillige forlange bemærkning om sit særstandpunkt optaget i selve afgørelsen med begrundelse for henholdsvis flertallets og mindretallets standpunkter og med angivelse af antallet af stemmer for de respektive standpunkter.

§ 14. Formanden eller dennes stedfortræder kan på ankenævnets vegne træffe afgørelse i følgende sager:

- Afvisning af en klage som følge af, at den ikke er indgivet rettidigt, jf. § 6, stk. 3, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.
- Dispensation for overskridelse af klagefristen i indtil 6 måneder efter, at klageren har fået meddelelse om afgørelsen, jf. § 6, stk. 4, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.
- Klage over en myndigheds afgørelse om aktindsigt, jf. § 6, stk. 5, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.
- Anmodning om aktindsigt i ankenævnets sager, jf. § 6, stk. 5, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Stk. 2. Ankenævnets øvrige medlemmer orienteres om de afgørelser, der træffes af formanden eller dennes stedfortræder.

§ 15. Sager, som formanden eller dennes stedfortræder skønner egnet til skriftlig votering, kan udsendes til medlemmerne med indstilling om afgørelse. Såfremt et medlem anmoder herom, skal disse sager dog drøftes på et møde.

§ 16. Ankenævnets afgørelser, herunder afgørelser som træffes af formanden eller dennes stedfortræder på ankenævnets vegne, kan have følgende indhold:

- At ankenævnet stadfæster, ændrer eller ophæver myndighedens afgørelse.
- At ankenævnet hjemviser sagen til fornyet behandling hos myndigheden.
- At ankenævnet afviser klagen.
- At ankenævnet afviser anmodningen om genoptagelse af en sag, som ankenævnet tidligere har afgjort.

Stk. 2. Ankenævnets afgørelser udfærdiges skriftligt med begrundelse. Sekretariatet forestår sagsbehandlingen efter mødet med udsendelse af afgørelse m.v.

§ 17. Ankenævnet er i sin virksomhed uafhængigt af instruktioner om den enkelte sags behandling og afgørelse, jf.

§ 1, stk. 2, i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

Stk. 2. Ankenævnets afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 7 i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger.

§ 18. Fremkommer der i en sag, som ankenævnet har afgjort, nye og for sagens afgørelse væsentlige oplysninger, kan ankenævnet beslutte at tage sagen op til fornyet behandling og afgørelse. Det samme gælder, hvis der er begået væsentlige fejl i sagsbehandlingen.

Kapitel 4

Forskellige bestemmelser

§ 19. Der påhviler ankenævnets medlemmer tavshedspligt efter forvaltningslovens § 27.

§ 20. Reglerne i forvaltningslovens kapitel 2 om inhabilitet gælder for formanden og medlemmerne samt disses stedfortrædere.

Stk. 2. Den enkelte har selv pligt til at gøre formanden eller dennes stedfortræder opmærksom på forhold, som kan bevirke inhabilitet. Dette skal ske hurtigst muligt inden mødet, således at en stedfortræder kan inddrages i behandlingen af sagen. Formanden eller dennes stedfortræder træffer afgørelse om et medlems inhabilitet.

Stk. 3. Hvis der på et møde rejses tvivl om et medlems habilitet, afgøres spørgsmålet på mødet. Afgørelsen træffes ved almindeligt flertal blandt medlemmerne af nævnet. Ved stemmelighed er formandens eller dennes stedfortræders stemme afgørende.

§ 21. §§ 19 og 20 gælder også for ankenævnets sekretærer. Hvis en sekretær ikke kan medvirke ved behandlingen af en sag, udpeges en anden til at virke som sekretær under behandlingen af denne sag.

§ 22. Ankenævnet afgiver en årlig redegørelse om sin virksomhed, jf. § 8 i lov om Ankenævnet for Statens Uddannelsesstøtteordninger. Redegørelsen skal indeholde oplysninger om ankenævnets principielle afgørelser, sagsbehandlingstider og sagsantal. Redegørelsen sendes til ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelser og offentliggøres på ankenævnets hjemmeside. Redegørelsen forberedes af ankenævnets sekretariat.

Stk. 2. Afgørelser, der er af principiel betydning og egnet som vejledning om ankenævnets praksis, offentliggøres i anonymiseret og eventuelt i resumeret form.

Kapitel 5

Ikrafttræden

§ 23. Bekendtgørelsen træder i kraft den 15. november 2013.

Stk. 2. Bekendtgørelse nr. 1419 af 28. december 2000 om forretningsorden for Ankenævnet for Uddannelsesstøtten ophæves.

Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser, den 7. november 2013
Morten Østergaard

/ Jesper Schaumburg-Müller